

SRIP MATPRO

Odziv vlade mora biti tokrat bistveno hitrejši

Gospodarstvo po objavi evropskih smernic za reševanje energetske krize REPower EU pričakuje čimprejšnji odziv vlade, pravi Vesna Nahtigal, koordinatorica SRIP MATPRO.

Darja Kocbek

Zakona o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu in Zakona o nujnih ukrepih za omilitev posledic zaradi vpliva visokih cen energentov. Šele 31. marca je sprejela uredbo o metodologiji ocenjevanja škode v gospodarstvu, s katero je gospodarskim upravičencem omogočila dostop do pomoči države, opozarja Nahtigalova.

V smernicah REPower EU Evropska komisija predstavlja skupne evropske ukrepe za cenovno dostopnejšo, zanesljivejšo in bolj trajnostno energijo.

Ključni izzivi, s katerimi se v letu 2022 sooča industrija kovinskih materialov in nekovin, izhajajo iz visokih cen energentov, razmere, povezane z vojno v Ukrajini, to krizo še poglobljajo. Nihanja pri cenah so večja kot kadar koli prej, kar vnaša veliko negotovosti v poslovanje gospodarskih subjektov, pravi **Vesna Nahtigal, direktorica Združenja nekovinskih materialov in nekovin pri GZS ter koordinatorica SRIP MATPRO.**

Gospodarstvo po objavi evropskih smernic za reševanje energetske krize REPower EU po njenih besedah pričakuje čimprejšnji odziv vlade. Ta mora biti bistveno hitrejši od tistega v jesenski krizi, na katero se je vlada konkretno odzvala šele februarja letos s sprejetjem

Ker EU zdaj iz Rusije uvaža 40 % plina, 27 % nafte in 46 % premoga, Evropska komisija v smernicah REPower EU poudarja potrebo po odpravi odvisnosti Evrope od ruskih fosilnih goriv že pred letom 2030. Trije ključni cilji so blažitev učinkov visokih cen energije, diverzifikacija dobave plina in pospešitev prehoda na čisto energijo v EU.

Dodatne smernice, ki določajo, kako lahko države članice v izrednih okoliščinah prihodke od visokih dobičkov energetskega sektorja in trgovanja z emisijami prerazporedijo na odjemalce, predstavlja t. i. toolbox II, kjer se med drugim dovoljuje tudi pomoč podjetjem, ki bi na srednji in dolgi rok znižala njihovo odvisnost od nestanovitnih cen energije

ter predstavlja nov začasni okvir za krizno pomoč podjetjem v obliki likvidnostne podpore, razlaga Vesna Nahtigal.

V Sloveniji še vedno ostaja odprto vprašanje sprejetje Uredbe o pravici do nadomestila za kritje posrednih stroškov zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov (TGP). Konkurenčne države so ta ukrep sprejele že pred več leti. »Pri nas še vedno ni sprejeta, čeprav vemo, da so slovenska metalurška podjetja po energetske učinkovitosti svojih proizvodnih procesov in z nizkimi izpusti toplogrednih plinov med najboljšimi na svetu, v svojih procesih uporabljajo najboljše dostopne tehnike in aktivno vlagajo v izdelke z nizkim oziroma ogljično nevtralnim od-tisom,« opozarja Vesna Nahtigal.

Pod okriljem SRIP MATPRO je v okviru projekta MARTINA 16 partnerjev iz industrije, inštitutov in univerz sodelovalo pri razvoju na kar petih področjih materialov. Koordinator projekta je bil Inštitut za kovinske materiale in tehnologije. Ključne pridobitve so: 122 inovacij, 86 procesnih rešitev, 8 novih produktov, 2,9 milijona evrov novih investicij, 3,6 milijona evrov novih investicij v R&D, 46 novih mentorjev, 106 znanstvenih objav. Inovacija Orodno jeklo za delo v vročem z izboljšano toplotno prevodnostjo SITHERM S140R podjetja SIJ Metal Ravne je lani prejela zlato nacionalno priznanje GZS za inovacije.

Projekt MARTINA se že nadaljuje s projektoma Doseganje Čistosti in lastnosti z MikRo Legiranjem Jekel (ČMRLJ), v katerem industrijski partnerji razvijajo nova jekla z visokimi standardi čistosti ob tržni naravnosti glede na potrebe kupcev. Projekt Modeliranje termomehanskega procesiranja aluminijevih zlitin za vrhunske izdelke (MARTIN) pa s ciljem modeliranja termomehanskega procesiranja aluminijevih zlitin za vrhunske izdelke povezuje gospodarstvo in institucije znanja.

Posebnega pomena sta po besedah Vesne Nahtigal zasnova projekta Slovenski pilotni center za napredne strjevalne tehnologije lahkih kovin (SiPCAST) in zasnova projekta Slovenski pilotni center za kompozitne materiale (SiPCOMAT). SiPCAST bo kot raziskovalni center za razvoj naprednih aluminijevih zlitin, lahkih kovin in tehnologij vseboval industrijski laboratorij s pilotnimi napravami, z namenom pospeševanja industrijskega razvoja in razvoja kompetenc ter strateških razvojnih partnerstev doma in v tujini.

SiPCOMAT bo kot skupni raziskovalni center za razvoj kompozitnih materialov na pilotni ravni omogočil polindustrijski razvoj in razvoj kompetenc za konkurenčni napredek panoge proizvodnje in uporabe kompozitnih materialov ter strateško povezovanje preko partnerstev.

Člani SRIP MATPRO se že pripravljajo na jesenski razpis TRL 3-6. Preverjajo možnosti za sodelovanje pri prijavi skupnega projekta z različnih področij, ki bi jih bilo mogoče vključiti v projekt.

V okviru SRIP MATPRO izvajajo aktivnosti razvoja človeških virov z namenom zagotavljanja ustrezno usposobljenih kadrov v optimalnem časovnem okvirju. Na področju napovedovanja potreb po kompetencah za fokusna področja so do sedaj opredelili kompetence za 14 profilov, od tega tudi za profile, ki so pomembni za dvojni, zeleni in digitalni prehod. Trenutno imajo podjetja visoke potrebe po delavcih v proizvodnji. Istočasno

potrebujejo visoko usposobljene kadre na področju razvoja, digitalizacije in zelenega prehoda.

V okviru področja razvoja kadrov z namenom spodbujanja razvoja »mehkih« veščin izvajajo usposabljanja in srečanja za razvoj strokovnjakov s kadrovskega področja, vodje razvoja in tudi mentorje. Aktivno promovirajo tudi poklice v osnovnih in srednjih šolah, saj je pomembno navdušiti učence in dijake že zgodaj na njihovi karierni poti.

Gljučne dosežke SRIP MATPRO na področju razvoja človeških virov predstavljata oblikovanje modularnega izobraževalnega programa za področje kompozitov EduCOMP in oblikovanje Karierne platforme za napovedovanje potreb po kompetencah v okviru pilotnega projekta razvoja človeških virov. Pomemben dosežek je tudi vzpostavitev Kompetenčnega centra za razvoj materialov KOC MAT 2.0 za razvoj kompetenc na prednostnih področjih, ki združuje podjetja v sklopu SRIP MATPRO, nam je še povedala Vesna Nahtigal. ■